

Voorstel Regio Deal

Aanmeldformulier Regio Deal vierde tranche (link: <https://webform.rvo.nl/formule1/formulier/nl-NL/DR/scRegioDeals.aspx>, op basis van versie 6 september).

Verplichte velden zijn aangegeven met: *

Met dit formulier meldt u een voorstel aan voor een Regio Deal.

Aandachtspunten

Het voorstel moet een zelfstandig leesbaar geheel zijn. Eventuele afkortingen moet u toelichten.

U kunt alleen platte tekst invullen in het formulier. Tabellen kunnen niet worden opgenomen in het formulier.

Tip: u kunt het voorstel eerst in een Word-document opstellen om het aantal pagina's te zien. Uit het Word-document kunt u de tekst kopiëren en in de antwoordvelden plakken. Wij verwachten dat voorstellen tussen de 4 en maximaal 10 pagina's zijn.

Met het aanmelden van dit voorstel gaat u akkoord met het publiceren van de titel van het voorstel en de aanmeldende partij, vanwege de transparantie. Het staat u uiteraard vrij uw eigen voorstel zelf te publiceren.

Gegevens opslaan of importeren

De ingevulde gegevens worden niet automatisch opgeslagen. Sla tijdens het invullen regelmatig uw formulier op. Kies de knop Opslaan (rechts bovenaan het scherm). Zo voorkomt u dat ingevulde gegevens verloren gaan. Uw gegevens worden opgeslagen in een bestand op uw computer.

Heeft u eerder gegevens ingevuld en opgeslagen? Klik dan op de knop Open om het opgeslagen bestand te openen. De eerder ingevulde gegevens worden geladen. U kunt nu verder waar u was gebleven of de gegevens aanpassen.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens. Lees meer over ons privacybeleid.

Contactgegevens

Naam contactpersoon *	5.1.2.e
Aanhef * 5.1.2.e / Mw.	5.1.2.e
E-mailadres *	5.1.2.e @amsterdam.nl
Telefoonnummer *	5.1.2.e
Organisatie *	Gemeente Amsterdam

Voorstel Regio Deal

Titel

Naam van de beoogde Regio Deal:

Regio Deal 'ZaanIJ Groen en Meedoen'

Partijen

Geef aan welke partijen het voorstel tot een Regio Deal doen. Geef daarbij aan waar het publiek-private of triple helix verbanden betreft. (5000 karakters)

De partijen die het voorstel tot een Regio Deal doen zijn de Gemeente Amsterdam, de Gemeente Zaanstad, de Gemeente Oostzaan en de Provincie Noord-Holland. Zij zullen bij selectie een Regio Deal afsluiten met het rijk en de Regio Deal ondertekenen. In deze aanvraag verwijzen we naar hen als 'regiopartners'. De gezamenlijke aanpak voorkomt dat we problemen verplaatsen (voorkomen 'waterbedeffect') en borgt dat we ze aanpakken.

De samenwerkende aanmelders zijn geen publiek-privaat of triple-helix samenwerkingsverband.

In de lopende Regio Deal (ZaanIJ) werken we samen met een grote hoeveelheid maatschappelijke partners (bewonersorganisaties, ondernemers en maatschappelijke instellingen). Er staat reeds een stevige coalitie. Enkelen daarvan hebben interesse in het deelnemen aan een nieuwe Regio Deal als regiopartner en zijn mogelijk bereid een Regio Deal mede te ondertekenen en cofinanciering in te brengen. Aanvullend op de cofinanciering die we in deze aanvraag beschrijven. Na selectie zullen we met hen, tijdens de dealmakersfase, in gesprek gaan om dit nader in te vullen.

Onze brede coalitie

We trekken nadrukkelijk op met partners in onze regio, omdat dit onze slagkracht vergroot en de opgaven dat vergen. De afgelopen jaren zijn stevige coalities ontstaan in de Aanpak Noord, in Pact Poelenburg Peldersveld, Gebiedsprogramma Laag Holland (gebiedsproces Oostzanerveld) en via de investeringen die Oostzaan doet in het kader van armoedebestrijding en het verbeteren van de groen- blauwe verbindingen. Deze coalities zijn betrokken bij deze aanvraag en bieden een stevige basis om snel interventies te kunnen uitvoeren met steun van de nieuwe Regio Deal.

In de lopende Regio Deal werken de regiopartners in de projecten al langere tijd samen met een veelheid aan partners. Onder meer het Instituut voor Natuureducatie Nederland (IVN), Zaans Natuur en Milieu Centrum (ZNMC), Vervoerregio Amsterdam (VRA), MRA, de 28 partners van het Pact Poelenburg Peldersveld, GGD, Netwerken Werkt, Vereniging Bedrijven Amsterdam Noord (VEBAN), Ondernemersvereniging Zaanstad-Zuid (OVZZ), Techgrounds (Amsterdam Economic Board), Techconnect, Techlands, corporaties en de (hyper)lokale initiatiefnemers in het programma Groen en Sociaal. Denk bijvoorbeeld aan basisscholen, bewonersinitiatieven en een kinderboerderij. Er staat een stevige coalitie die deze wijze van samenwerken voort wil te zetten.

Voor een volgende Regio Deal zijn we met enkele huidige partners het gesprek gestart om als regiopartner mee te doen. Het gaat om bijvoorbeeld IVN, Recreatieschap Twiske Waterland en woningcorporaties (Rochdale, Parteon en ZVH). Na selectie verkennen we met hen of zij de Regio Deal ook willen ondertekenen en cofinanciering inbrengen.

Voor een volgende Regio Deal zijn ook nieuwe partners in beeld bij het uitvoeren van activiteiten. Het gaat om bijvoorbeeld de werkgroep met stakeholders (w.o. 25 ondernemers) voor de uitwerking van het gebiedsproces Oostzanerveld, Recreatieschap Twiske Waterland, ondernemersverenigingen, Stagemakers, het Zaan Medisch Centrum, Green Deal Fiets. etc.

In een volgende Regio Deal betrekken we bewonersorganisaties nog sterker. In Amsterdam-Noord gaan we hen in de 'Aanpak Noord' zeer nauw betrekken bij bepalen en uitvoeren van activiteiten, onder meer door bewonersconferenties. In Zaandam Oost is één van de werkprincipes dat 'de logica van de wijk' centraal staat bij de uitvoering.

De gemeente Oostzaan is betrokken, omdat de Metropoolregio Amsterdam (MRA) zich kenmerkt door een meerkernige structuur van nieuwe en historische steden en karakteristieke dorpen in een aaneengesloten landschap. Dit resulteert in een grote diversiteit in stedelijke milieus en landschappen. Het zorgt ervoor dat de menselijke maat behouden blijft. Inherent aan deze meerkernige ontwikkeling is dat bebouwde gebieden niet aan elkaar groeien en het landschap een uitgestrekt recreatiegebied vormt dat nooit ver weg is. De keerzijde is enerzijds dat er investeringen nodig zijn om te voorkomen dat de dorpen aangesloten blijven bij het stedelijk gebied met allerlei voorzieningen. Anderzijds zal moeten worden geïnvesteerd in het verbeteren van (de kwaliteit van) de groen/blauwe verbindingen.

Samenwerking in deze regio stuit soms op administratieve barrières. Bijvoorbeeld tussen politie-eenheden, arbeidsmarktregio's, Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIECs) en veiligheidsregio's. Daar liggen kansen voor partnerschap.

Regio

Omschrijf het geografische gebied waar de deal betrekking op heeft. (5000)

Deze aanvraag betreft het geografische gebied Amsterdam-Noord (stadsdeel), Zaandam Oost (deel gemeente Zaanstad) en de gemeente Oostzaan (hierna: regio). Het gaat om 158.000 inwoners. Kenmerkend voor de wijken in deze regio: sociaal-economische problematiek, grote woningbouwopgave en verbonden door het landelijk gebied rond Oostzaan, de Noorder-IJplas en het Noordzeekanaalgebied.

Geografisch

Amsterdam-Noord (hierna: AN) bestaat uit 15 verschillende wijken. Het betreft een schakering van onbestemde hoogbouw, rijke dijkwoningen en historische tuindorpen. In Amsterdam-Noord woont meer dan 10% van de inwoners van Amsterdam, zo'n 108.000. In 2040 stijgt dit naar verwachting naar 140.000. De bedrijventerreinen aan de rand transformeren de komende jaren naar moderne woon- en werkgebieden. Niet alle bewoners profiteren hiervan. Met de Aanpak Noord en deze aanvraag voor een Regio Deal verkleinen we deze tweedeling.

Zaandam Oost (hierna: ZO) bestaat uit 5 wijken. Aan de zuidkant loopt ZO door tot en met het bedrijventerrein Achtersluispolder. Achtersluispolder is een belangrijke motor voor lokale werkgelegenheid (300 bedrijven voor 3.000 arbeidsplaatsen). Ook grenst ZO aan de Noorder IJplas, aan Amsterdam-Noord en aan de gebiedsontwikkeling van Haven-Stad (Amsterdam). Dat maakt dit gebied tot een belangrijk scharnierpunt. In ZO woont bijna een derde van de totale bevolking van Zaanstad, zo'n 46.000 inwoners. In ZO komen er in 20 jaar binnenstedelijk circa 11.000 woningen bij.

Voor de gemeente Oostzaan (9.600 inwoners) zijn het natuurlijke en landelijke karakter van de gemeente kernelementen. Met het Twiske en het Oostzanerveld heeft Oostzaan twee Natura 2000-gebieden. Het recreatiegebied Het Twiske ten oosten van Oostzaan biedt volop mogelijkheden om te wandelen, fietsen, zwemmen, etc. Deze nabijheid van openbaar groen is een element van brede welvaart.

Groen en blauw onderbenut

Regiobewoners maken weinig gebruik van deze nabije natuur. Het is slecht en niet op een logische manier te bereiken. Dat komt door een aantal barrières, o.a. het IJ, de A10 en de Noorder IJplas. De kwaliteit van groene structuren van stad naar landelijk gebied zijn laag, net als de groen-blauwe verbindingen van AN en ZO naar Oostzaan en het Twiske. Oost-Westverbindingen zijn lastig met OV of fiets. Verbetering brengt meer passende banen binnen acceptabele reistijd, natuur beter bereikbaar en maakt het mogelijk dat bewoners van AN en ZO gebruik maken van elkaars voorzieningen.

Hoge cumulatie sociaal-economische problematiek

Met een deel van de regiobewoners gaat het goed. Er zijn in de regio relatief veel wijken waar sprake is van een cumulatie van sociaal-economische problematiek. Dat uit zich in lage SES-scores, lage inkomens, een hoog risico op onderwijsachterstanden en veel armoede. Een laag opleidingsniveau en laaggeletterdheid. Juist deze cumulatie maakt bewoners kwetsbaar, dat effecten van crises als corona juist in deze wijken terecht komen. Tegelijkertijd zijn bewoners betrokken en willen zij invloed uit oefenen op hun toekomst en hun omgeving. Zie de bijlage voor een nadere toelichting.

Onveiligheid en ondermijning

In de regio ervaren bewoners hun leefomgeving vaker als onveilig door overlast en criminaliteit op straat. Er is een aantal criminele netwerken actief die zich in het bijzonder bezighoudt met drugshandel, mensenhandel (uitbuiting), fraude en witwassen. Dit heeft een groot ondermijnd effect op de preventieve aanpak in ZO. Bewoners zijn niet trots op hun buurt. Er is sprake van overlastgevend en crimineel gedrag door jongeren. De aanwezigheid van georganiseerde criminaliteit in dit gebied maakt het aantrekkelijk om een criminele carrière te kiezen. Achtersluispolder (ZO) kenmerkt zich door een verloederde omgeving met een hoge concentratie van bedrijven uit risicovolle branches. Het gebied dreigt een belangrijke criminele uitwijkhaven te worden voor o.a. drugsriminaliteit. Bonafide ondernemers roepen op tot opschoning van het gebied.

Lage ervaren gezondheid

Het lage opleidingsniveau van bewoners gaat hand in hand met slechtere gezondheid. Ook de industrie is van invloed. In 24 buurten van AN heeft de helft van de volwassenen of meer te kampen met overgewicht, obesitas en te weinig lichaamsbeweging. Dat kenmerkt ook de regio. Psychische klachten, eenzaamheid en een lage regie over het eigen leven komen vaker voor. Bewoners sporten weinig. Ze zijn minder vaak lid van een sportvereniging. Ze maken een grotere aanspraak maken op de zorg.

Laag vertrouwen in instanties

Het vertrouwen van de bewoners van de regio in de overheid is laag, dit hangt o.a. samen met een lage Sociaal Economische Score (SES) en een slechte ervaren gezondheid. In AN denken diverse groepen actieve bewoners mee over het bevorderen van leefbaarheid en aanpakken van de dreigende tweedeling tussen de bestaande en nieuwe wijken. In ZO is de organisatiegraad lager: bewoners vermijden contact met instanties.

Eerdere Regio Deals

Geef aan of de regio betrokken is bij eerdere Regio Deals. (5000)

De aanmelders zijn betrokken bij een eerdere Regio Deal: de Regio Deal ZaanIJ.

Met die Regio Deal werkt de regio langs drie pijlers aan versterken van een deel van de regio. Ten eerste door het verbeteren van de leefkwaliteit en een groene stedelijke omgeving. Ten tweede door het vergroten van ontplooiingskansen - met bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren. Ten derde door het voorkomen van sociale ontwrichting en de aanpak van ondermijning.

Resultaten eerdere Regio Deal ZaanIJ

Deze Regio Deal leidt tot resultaat. Ten eerste de realisatie van een flink aantal groen-sociale initiatieven die impact hebben op de dagelijkse leefwereld van bewoners en (betrokkenheid bij) natuur in de stad vergroten. Deze zijn gestart op initiatief van bewoners of partners die actief zijn in de wijken. De Regio Deal maakt het mogelijk. Bijvoorbeeld Groene Buurtjes (sociaal tuineren, zodat de sociale cohesie versterkt), vergroenen van schoolpleinen (zodat kinderen onder schooltijd de positieve effecten van verblijven in het groen ervaren) en met participatie van bewoners en vrijwilligersorganisaties de programmering op een door de gemeente gefinancierde nieuwbouw van een kinderboerderij/buurtkamer vormgeven en uitvoeren (zodat sociale cohesie versterkt en bewoners meer autonomie ervaren over hun dagelijkse leefwereld).

Ten tweede realiseerden we Verlengde Leertijd en meer naschools aanbod voor kinderen. Op die manier investeren we in ontplooiingskansen en beter perspectief voor kinderen. Ook bereiden we met partners een punt in de wijk voor, waar bewoners terecht kunnen met al hun vragen (werk, inkomen, veiligheid en openbare ruimte). We zijn zo zichtbaar aanwezig, vergroten de nabijheid tot bewoners en werken we aan vertrouwen. Via Techgrounds maakten we het voor bewoners met interesse in ICT mogelijk een opleiding te volgen.

Ten derde maakten we impact in de dagelijkse leefwereld van bewoners door de inzet van een veiligheidsregisseur, die het team wijkgerichte overlast aanstuurt. De meldingsbereidheid nam hierdoor toe. Het team Wijkgerichte Overlast is gestart en richt zich onder andere op woonfraude en illegale bewoning.

Ten vierde leidt het samenwerken in deze Regio Deal ertoe dat we elkaar ook op andere onderwerpen en platforms makkelijker vinden. De harde grenzen tussen de twee gebieden worden minder hard, waardoor fenomenen en aanpakken onderling kunnen worden besproken en uitgewisseld.

Leerpunten

Tijdens de looptijd van de huidige Regiodeal bleek dat ontwikkelingen als corona en de energiearmoede de lakmoesproef zijn voor de weerbaarheid en veerkracht van de inwoners in deze wijken. Juist zij worden onevenredig hard getroffen. Door deze Regio Deal leerden we dat we door samen te werken integraal, vanuit de behoeften van de bewoners de juiste dingen kunnen doen. Hiermee bedoelen we ook de samenwerking tussen de vier regiopartners en bewoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers die betrokken zijn bij onderdelen van deze lopende Regio Deal. We leerden dat het tijd en een lange adem vergt om de opgaven in deze wijken aan te pakken. Binnen het Pact Poelenburg Peldersveld is de focus gericht op een termijn van één generatie. Alleen door structureel voor een periode van twintig jaar de problematiek integraal te benaderen kan de brede welvaart in een wijk duurzaam worden verbeterd. Ook leerden we dat complexe opgaven een complexe (interbestuurlijke) samenwerking vragen om ze effectief aan te pakken. Het Rijk is een onmisbare samenwerkingspartner gebleken voor de regionale partners.

Deze Regio Deal bracht ook een aantal opgaven scherper aan het licht. Bewoners ervaren een stenige of verloederde openbare ruimte en willen daar wat aan doen. Er is meer vraag naar ondersteuning van initiatieven dan we nu ondersteunen kunnen. Ook zien we dat het aanbod voor opleiding en werk nog niet goed aansluit bij bewoners. Ook zien we dat het, naast het aanpakken van ondermijning, belangrijk is om de weerbaarheid van kwetsbare bewoners te versterken. Een nieuw inzicht is dat brede gezondheid van bewoners samenhangt met het gevoel niet mee te kunnen doen (Atlas van Afgehaakt Nederland). Ook zien we dat het belangrijk is om in de regio van meer elkaar te leren en wijkprofessionals zo te ondersteunen om lokaal maatwerk te leveren wat aansluit op de leefwereld van bewoners.

Nieuwe Regio Deal: meer bewoners, meer opgaven

Met een nieuwe Regio Deal bouwen we voort op de huidige Regio Deal. We zetten een doorontwikkeling in door twee nieuwe opgaven op te pakken (zie 'aanpak'). Ook bedienen we drie keer meer bewoners in een groter gebied. We zoeken nadrukkelijker aansluiting bij integrale aanpak in AN (Aanpak Noord) en ZO (onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid) en de gemeente Oostzaan. Aanpak Noord is langjarig, kent een integrale aanpak, investeert extra en zet middelen gericht in.

Opgave

Omschrijf de regionale opgaven, waar mogelijk op basis van objectieve bronnen. Bijvoorbeeld de regionale Monitor Brede Welvaart, gegevens van het Planbureau voor de Leefomgeving of regionale onderzoeken. U kunt hierbij verwijzen naar een regionale visie of agenda en deze als bijlage toevoegen aan het einde van dit formulier. (5000)

- Geef aan wat de huidige situatie in de regio is, met behulp van informatie over de brede welvaart.
- Beschrijf het regionaal streefbeeld: de gewenste situatie in relatie tot brede welvaart waar partijen naar toe willen werken. Dit mag breder zijn dan de opgaven die in de beoogde Regio Deal worden benoemd. U kunt hierbij verwijzen naar een regionale visie of agenda en deze als bijlage toevoegen.
- Geef aan op welke opgaven de Regio Deal zich richt en ga in op het meervoudige karakter, de omvang en de urgentie.
- Omschrijf waarom het Rijk dient bij te dragen aan deze opgave. Ga hierbij in op het te verwachten regio-overstijgend effect van de Regio Deal en/of waarom de opgave de draagkracht van de regio te boven gaat.

Dé opgave van deze regio omschrijven we als 'het voorkomen van een metropool van twee snelheden'.

Met een deel van de bewoners van de regio gaat het (erg) goed. Zij zijn in staat kansen te pakken en te profiteren van de voordelen die het wonen, werken en ondernemen in deze regio biedt. Een ander deel van de bewoners is minder goed in staat hiervan te profiteren. Er is angst voor verdringing (gentrificatie). De grote woningbouwopgave in dit gebied versterkt deze angst bij een deel van de huidige bewoners en ondernemers. Zij zien de overheid grote investeringen doen in de openbare ruimte op de plekken waar deze transformatie plaatsvindt. Zij zien ook dat de overheid in hun wijk of buurt minder investeert. Ze verliezen hun vertrouwen in de overheid. Ze behoren tot 'Afgehaakt Nederland'. Met een Regio Deal kunnen we dit samen aanpakken en investeren in bewoners die niet of in mindere mate profiteren van de kansen in de regio.

Regionaal streefbeeld

Wat we nu zien is dat:

- kinderen minder kansen krijgen;
- veel bewoners een bijstandsuitkering hebben en armoede een groot probleem is;
- slechte gezondheid een belemmering is voor meedoen in de samenleving;
- de openbare ruimte verloederd en onaantrekkelijk is;
- groen en blauw in en buiten de wijken nu niet bijdragen aan een brede welvaart, doordat zij slecht toegankelijk zijn of een barrière vormen;
- de staat van instandhouding van de natuur slecht is;
- er een steeds groter gevoel van onveiligheid is;
- er ondermijnende criminaliteit plaatsvindt die schadelijk is voor gezonde en vitale sociale weefsels;
- bewoners afhaken.

Regionaal streefbeeld: dat brede welvaart groeit in die wijken waar hij nu laag is. Zo verkleinen we de tweedeling. Bewoners profiteren van de kansen die er zijn en ontstaan door stedelijke ontwikkeling, en bieden hen een toekomstperspectief. Kinderen groeien op met gelijke kansen, een groene, verzorgde & veilige leefomgeving, vrij van ondermijnende activiteiten, bruisend met gezonde bewoners die zich in sociaal-economisch opzicht kunnen meten met de andere bewoners uit de regio. De overheid heeft het vertrouwen van de inwoners terugverdiend door responsief en benaderbaar te zijn, goed te luisteren naar de noden in de wijk en deze ook op te volgen.

Fysieke opgave

Investeren in fysiek is sociaal. Een groene, veilige omgeving heeft een belangrijk positief effect op de fysieke en mentale gezondheid. Het draagt bij aan het welbevinden en de productiviteit. In de wijken en aan de randen van het stedelijk gebied is toenemende behoefte aan recreëren in het groen. Dat komt door de verdergaande verstedelijking. Verbeteren van de groen-blauwe verbinding tussen het stedelijk en landelijk gebied is een regionale ontwerpogave en vraagt interbestuurlijke samenwerking. Dit onderzoeken we al in de Regio Deal ZaanIJ. De kwaliteit van de groen-blauwe verbindingen is laag. Die willen we vergroten, ook in het belang van de opgave van natuurwaarde en biodiversiteit in en om de stad. Ook brengen we de natuur de stad. Dit is van belang in de context van de grote bouwopgave van deze regio, de daarmee gepaard gaande groei van nieuwe bewoners en de ervaring van bestaande bewoners dat de overheid niet in hun wijk investeert.

Soc-econ opgave

De brede welvaart staat zwaar onder druk in de wijken in AN en ZO. Zie bijvoorbeeld de Leefbaarometer en dashboards als Gebied in Beeld (<https://gebiedinbeeld.amsterdam.nl>), Zaanstad In Cijfers (<https://zaanstad.inciifers.nl>) en het CBS (<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/>). Voorbeelden:

- 37% van de bewoners van AN heeft een lage SES score. De gemiddelde SES score van bewoners van ZO ligt op -0,3. De spreiding van de SES-scores van bewoners in de regio is groot (0,88).
- 34% van de bewoners van AN is laagopgeleid, 37% is middelbaar opgeleid, in ZO is 40% laag opgeleid.
- 59% van de bewoners van AN (18-22) en 80% van de bewoners (18-30) van ZO heeft een startkwalificatie
- 25% van de bewoners van AN heeft een lage ervaren gezondheid en 32% van de bewoners van ZO.

Waarom samenwerken met Rijk

De minister van BZK geeft in haar brief van 10 oktober (Kabinetsreactie op de Atlas van afgehaakt Nederland) dat "...het kabinet in het Regio Dealbeleid speciale aandacht [heeft] voor de regio's waar het welzijn van bewoners (de brede welvaart) onder druk staat." In deze regio staat hij onder druk. Met een Regio Deal zijn we beter in staat dat hier aan te pakken.

Door het aangaan van een Regio Deal draagt het Rijk bij aan het aanpakken van nationale opgaven. Deze opgaven zijn kernachtig samengevat in de Atlas van Afgehaakt Nederland als 'afhaken'. Een herkenbaar beeld voor deze regio. Zie bijvoorbeeld de opkomstpercentages bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen (43,5% AN; 35,4% ZO). Dat is een signaal dat het functioneren van de democratie juist hier onder druk staat. De tweede nationale opgave hier is het verbeteren van de kwaliteit van de groen-blauwe verbindingen en dit beter toegankelijk maken voor bewoners.

Voorgestelde aanpak

Omschrijf de doelen en voorgestelde aanpak op hoofdlijnen. (5000)

- Waar wil de regio staan als de opgave van de Regio Deal is aangepakt? Omschrijf dit met één of enkele (kwantitatieve) doelen.
- Geef aan waar de integrale aanpak uit bestaat. Ga hierbij in op de samenhang tussen verschillende onderdelen en/of beoogde projecten/programma's.
- Geef aan hoe de aanpak leidt tot het bereiken van de doelen.
- Onderbouw hierbij hoe de aanpak bijdraagt aan de brede welvaart.
- Specificeer hierbij welke concrete resultaten verwacht worden tussen 2023–2025 en welk effect hiermee beoogd is, ook op de langere termijn.
- Geef daarnaast aan hoe de aanpak aansluit bij Rijksbeleid en landelijke opgaven.

Binnen drie jaar vergroten van de brede welvaart in deze regio. Meetbaar in onze dashboards (zie eerder). De indicatoren voor brede welvaart in deze wijken bewegen zich naar het gemiddelde. De spreiding van SES-scores van de wijken is lager, als indicatie voor het voorkomen van een metropool van twee snelheden en voorkomen van 'afhaken'. Wanneer we dit bereiken herstellen we het contact tussen overheid en inwoners.

Onder 'doelgroep' beschrijven we onze integrale aanpak op basis van behoeften van bewoners. Activiteiten hebben zichtbaar effect op korte termijn. Het betreft investeringen die extra impuls geven aan de ontwikkeling van brede welvaart in de wijk, bovenop de lopende investeringen. In de bijlage een nadere toelichting op de aanpak, met lijst van mogelijke activiteiten per pijler.

We namen een voorlopige verdeling van de Rijksbijdrage per pijler op.

Pijler Leefkwaliteit en een groene omgeving [€15.000.000]

Het verbeteren van **toegang** tot biodivers water en groen; **stimuleren** van bewegen, recreëren en ontmoeten in parken en landelijk gebied, **verzorgen** van de openbare ruimte door te vergroenen en bevorderen van veiligheid (waaronder verkeersveiligheid).

Voorbeelden van activiteiten zijn 1) het voortzetten en opschalen van het Programma Groen en Sociaal (vergroenen in grijze buurten, verbinden buurtmoestuinen, voedselinitiatieven), 2) investeren in openbare ruimte, o.a. door het uitbreiden van bewonersteams gericht op leefbaarheid en veiligheid in samenwerking met corporaties (ZO), 3) met bewoners een ecologische kaart maken, groen behouden & versterken (AN), 4) inclusiever maken van de openbare ruimte door die uitdagender, aantrekkelijker en groener te maken wanneer deze 'open' gaat, bijvoorbeeld bij onderhoud of bij 'van het gas af gaan', 5) verbeteren van (de kwaliteit) van groen-blauwe verbindingen van en naar het landelijk gebied.

Pijler Grotere ontplooiingskansen [€15.000.000]

Het verkleinen van **leer- en taalachterstanden**, het verhogen van **opleidingsniveau**, vergroten van **kansen op werk** en versneld **realiseren van (school)voorzieningen**.

Deze pijler bestaat uit twee typen activiteiten. Namelijk de programmatische activiteiten en activiteiten om de infrastructuur te behouden of creëren die dit mogelijk maakt. Zonder locatie in de wijk, geen programma in de leefwereld van de bewoner.

Voorbeelden programmatisch: 1) een breed en gericht programma opzetten om kinderen en jongeren die extra steun verdienen een goede start te geven in een educatief stimulerende omgeving, 2) ondersteuning van ouders door inzet van oudercontactfunctionarissen (brugfunctionaris) (ZO) en in AN leren van de ervaringen van Zaanstad, 3. taalonderwijs voor volwassenen, 4) de Werkgevers Service Punten (WSP's) begeleid samenwerken op werknemersbenadering, werkgeversbenadering in de grensregio en het gebruik maken van elkaars (werk)leertrajecten' (overwinnen van een administratieve barrière), 5. duurzaam, meerjarig operationaliseren van leer- werklocaties in Zaanstad t.b.v. de energietransitie.

Voorbeelden infrastructuur: 1) het multifunctioneel gebruik van maatschappelijk vastgoed mogelijk maken (bijvoorbeeld 's avonds taalonderwijs voor volwassenen op basisscholen), 2) versnellen van nieuwe schoolgebouwen met extra wijkfuncties, daarmee bouwgrond vrijspelen voor woningbouw en 3) permanente buurtvoorzieningen voor de Poelenburg, Kleurenbuurt en Kogerveld.

Pijler Aanpak criminaliteit en ondermijning [€8.000.000]

Het voorkomen van **ondermijning, criminaliteit** en **uitbuiting** van kwetsbare inwoners.

Voorbeelden van activiteiten zijn 1) voortzetten en verdiepen van de gezamenlijke aanpak ondermijning uit de lopende Regio Deal, 2) het uitbreiden van de 'wijkgerichte aanpak overlast' en het Integraal Interventieteam naar geheel ZO inclusief Achtersluispolder, 3) versterken toezicht door o.a. de inzet van straatcoaches (AN), 4) verbeteren van het gezamenlijke ondermijningsbeeld om samenhang tussen ondermijnende activiteiten in kaart te brengen, 5) vergroten van meldingsbereidheid.

Pijler Bevorderen Brede gezondheid [€1.000.000]

Bevorderen van de **positieve gezondheid**.

Voorbeelden van activiteiten zijn 1) vormgeven van integrale zorg en welzijn, zodat de hulp- en zorgvragen van de cliënt écht centraal komen te staan, geïnspireerd op Beter Samen in Noord 2) kwaliteit zwembad verbeteren (hittestress).

Pijler 'Street-level' leren en samenwerken [€1.000.000]

Creëren van **ruimte** voor samenwerking en samen leren tussen betrokkenen die op 'street level' actief zijn (bewoners(organisaties), (sociaal)ondernemers en (wijk)professionals).

Voorbeelden van activiteiten zijn 1) jaarlijkse, grootschalige bijeenkomst voor iedereen uit de regio die werkt aan het vergroten van brede welvaart 2) experimenteren met een vergoeding voor vrijwilligers die betrokken zijn bij het vergroten van brede welvaart in buurt, wijk, of regio 3) kleinschaliger bijeenkomsten voor delen van kennis en verbinden van mensen die elkaar anders niet vinden.

Doelgroep

Omschrijf op welke doelgroep(en) de beoogde Regio Deal zich richt. (5000)

- Geef aan welke specifieke groep/groepen het verschil gaat/gaan merken van deze Regio Deal en waarom.

Met de Regio Deal willen we een duidelijk afgebakende doelgroep bereiken. Door bewonersbetrokkenheid centraal te zetten in de aanpak winnen we vertrouwen terug.

De beoogde doelgroep zijn de bewoners van de regio. Specifieke doelgroepen die het verschil van deze Regio Deal gaan merken zijn:

- Alle bewoners, omdat zij in hun dagelijks leven ervaren dat we investeren in hun wijken en de bewoners, dat we bereikbaar zijn, luisteren naar wat zij belangrijk vinden en daar op inspelen en daarmee stapje voor stapje hun vertrouwen terugwinnen.
- Bewoners die wonen aan een versteende en/of verouderde openbare ruimte, omdat zij merken dat deze vergroent en in we hun leefomgeving investeren. Dat zij trots zijn op hun buurt en het groen en de recreatieve mogelijkheden in het nabij gelegen landelijk gebied ontdekken.
- Bewoners van kwetsbare wijken in dit gebied, omdat we met deze Regio Deal juist investeren in bewoners die niet of niet goed mee kunnen komen in de metropolitane snelheid.
- Bewoners van Oostzaan dat zij ook 'gezien' worden door de grote stad.
- Ondernemers, die nadelen ondervinden van de groei en stedelijke ontwikkeling in bijvoorbeeld AN, maar die we graag plek geven.
- Kinderen, omdat zij gebruik kunnen maken van verrijkte schooldag en meer groen hebben om in te spelen.
- Jongeren, omdat zij meer ontplooiingskansen ervaren en grijpen.
- Criminelen, omdat het lastiger voor hen is om ondermijnende activiteiten uit te voeren ten koste van kwetsbare bewoners of de leefbaarheid en veiligheid in de wijk.
- Professionals die in de wijken werken, omdat het echt aansluiten bij de leefwereld en meebewegen met de wensen en behoeften van de bewoners van deze wijken een andere aanpak vraagt en veel leren en reflecteren.

De bewoners van de regio vragen lokaal maatwerk in de manier waarop zij met de overheid willen samenwerken. In de Aanpak Noord werken we zeer nauw samen met inwoners. Via bewonersconferenties eind 2022 en begin 2023 bepalen we met hen welke activiteiten nodig zijn. Ook bij het operationaliseren van de activiteiten betrekken we bewoners zeer nauw. Daarnaast zetten we daar de Bewoners Effect Rapportage (BER) in. In ZO is het is het outreachend werken de essentie van de aanpak. Naar de inwoners toe, op plekken zijn waar zij al zijn. En als die plekken er niet zijn, deze te creëren.

Aanpak en betrekken bewoners

In onze integrale aanpak stellen we de leefwereld van de inwoners centraal. Juist in deze wijken, die gekenmerkt worden door grote sociale problematiek en een wantrouwen jegens instanties, moeten we het mogelijk maken dat inwoners de kansen die ze krijgen benutten, en samen zorg dragen voor hun leefomgeving. Dat betekent: niet verwachten dat inwoners naar instanties toekomen – of het nu fysiek is of digitaal – maar zelf naar ze toegaan. Aanwezig zijn in de wijk, outreachend werken. Het betekent ook: heel goed luisteren naar wat inwoners willen, samen met hen oplossingen bedenken, deze samen uitvoeren en monitoren. Deze aanpak kennen we al vanuit het Pact Poelenburg Peldersveld en de Aanpak Noord, maar ook uit het gebiedsproces Oostzanerveld (gebiedsprogramma Laag Holland). Daar bouwen we op voort; veel van de ideeën in de aanpak die we voorstellen zijn expliciet de wens van bewoners zelf. Aansluiten bij de leefwereld betekent dat de aanpak niet in beton gegoten is, maar gaandeweg – samen met bewoners en ondernemers – wordt (bij)gestuurd.

Financiering

Omschrijf welke financiële bijdrage alle partijen (inclusief het Rijk) dienen te leveren. (5000)

- Geef aan welke eenmalige financiële bijdrage uit de Regio Envelop wordt gevraagd. Deze bedraagt minimaal €5 miljoen en maximaal €40 miljoen inclusief BTW.
- Geef aan welke financiële bijdrage vanuit de verschillende partijen uit de regio wordt voorgesteld. Regio's dragen hetzelfde bedrag bij aan cofinanciering. Dit kan komen uit publieke en/of private middelen, waarbij kwetsbare regio's beargumenteerd mogen afwijken.
- Geef aan welke andere nationale en/of Europese instrumenten en/of fondsen de regio gaat inzetten/aanvragen.
- Geef aan wat de toegevoegde waarde is van de Rijksbijdrage voor het aanpakken van de regionale opgaven.
- Geef aan hoe een doelmatige besteding van middelen is geborgd.

De gevraagde bijdrage van het Rijk is € 40.000.000,-- (inclusief b.t.w.).

Twee gronden om een grotere aanvraag in te dienen dan de vorige Regio Deal: 1.) We bedienen een groter gebied. Dat betekent meer blauw en groen. Maar ook dat we drie á vier maal zoveel bewoners bedienen als de huidige Regio Deal. Van ongeveer 50.000 bewoners naar ongeveer 158.000 bewoners (met toekomstige bewoners meer dan 200.000). 2.) We breiden inhoudelijk uit. Door onderdelen die voor inwoners succesvol zijn groter te maken én door twee pijlers toe te voegen. We voegen de pijler Ervaren Gezondheid toe, in lijn met bevindingen uit 'Atlas van Afgehaakt Nederland' ten aanzien van gezondheid en 'afhaken'. We voegen ook de pijler 'Street level' leren en samenwerken toe. 'Street level' is verwijzing naar het werk van Michael Lipsky. Hiermee erkennen we het belang en de rol van de professionals, (georganiseerde) bewoners en (sociaal) ondernemers en het feit dat bewoners verschil merken in de uitvoering.

De co-financiering van de regio bedraagt op het moment van schrijven € 31.600.000,-- (exclusief b.t.w.). Amsterdam en Zaandam maken in overleg met de andere regiopartners, na toekenning afspraken over de verdeling van toegekende middelen en garanderen een volledige cofinanciering.

Andere instrumenten en fondsen

Amsterdam

- Volkshuisvestingsfonds, nog niet aangevraagd omdat voorwaarden niet bekend zijn, bedrag NNB (waarschijnlijk € 5.000.000,--)
- Woningbouwimpuls, aangevraagd, € 10.400.000,--, ten bate van Havenkwartier
- Programma School en Omgeving, aangevraagd, bedrag NNB
- Nationaal Isolatieprogramma, nog niet aangevraagd, niet duidelijk hoeveel Amsterdam krijgt (en dus ook niet hoeveel Amsterdam Noord krijgt)
- Programma Leefbaarheid en Veiligheid, van plan aanvraag te doen, bedrag NNB
- EFRO-programma, aanvraag wordt voorbereid, bedrag niet bekend (€ 16.000.000,-- voor het gehele stedelijke programma)
- Volkshuisvestingsfonds, van plan aanvraag te doen, bedrag NNB

Zaanstad

- Woningbouwimpuls 4, aanvraag voor Hembrugterrein ingediend, bedrag NNB
- Woningbouwimpuls 5, in overweging voor Zaandam-Oost, bedrag NNB
- Volkshuisvestingsfonds tweede tranche, in voorbereiding, bedrag NNB
- Preventie met gezag, bedrag NNB
- Voorlopertraject Rijke schooldag, in overweging, bedrag NNB
- Flexwonen / tijdelijke huisvesting, mogelijk aanvraag, bedrag NNB
- Versterkingsgelden (twee RIEC-en), bedrag NNB
- Infrastructuur en wonen/versnelling woningbouw en toegankelijkheid/MIRT (voorstellen voor Kogerveld en voor Guisweg, waarvan eerste onderdeel Zaandam Oost), bedrag NNB
- Lokaal Preventieakkoord – 2021, bedrag € 80.000,--

Oostzaan

- Vanwege de gemeentegrootte (9.600 inw.) kan Oostzaan niet voorzien in directe cofinanciering aan de regio-envelop van enige omvang via lopende subsidieaanvragen. Oostzaan heeft wel extra middelen beschikbaar gesteld die op gemeentelijk niveau bijdragen aan het verbeteren van de brede welvaart.

Provincie Noord-Holland

- MIRT (OV verbinding i.s.m. Vervoersregio, verkenning loopt)
- Nationaal Programma Landelijk Gebied (nog in ontwikkeling)

De middelen van de gemeente Zaanstad zijn beperkt; de financiële situatie van Zaanstad is net toereikend voor de basiszorgplicht en biedt maar zeer beperkt ruimte voor extra investeringen. Zie bijlage voor toelichting. Zaanstad heeft ook een eerste verkenning van de mogelijkheden van cofinanciering door andere partijen (bijv. de corporaties) gedaan – deze ziet er kansrijk uit. Na eventuele selectie werken we dit verder uit.

De Rijksbijdrage heeft toegevoegde waarde, omdat de regio hiermee in staat is 1.) de succesvolle samenwerking uit de Regio Deal ZaanIJ voort te zetten door in samenwerking de eerder geschetste activiteiten uit te voeren 2.) van elkaar kan leren en 3.) administratieve grenzen (zie eerder) kan overbruggen. Ontschotting pakken we aan in de regio.

Met een Regio Deal helpt het Rijk de regio te verbinden. Ook maakt het rijk met een Regio Deal de activiteiten die integraal en vernieuwend zijn mogelijk. Zij komen via reguliere sectorale financiering niet van de grond. Bijvoorbeeld de activiteit om bewoners te belonen voor hun inzet. Ook heeft de regio via het Rijk toegang tot kennis en ervaring van het Rijk, andere regio's, Regio Deal Governance Labs, het College voor Rijksadviseurs. Daarnaast biedt het Rijk een ingang om administratieve barrières te slechten (arbeidsmarktregio).

De doelmatige besteding van middelen is geborgd, doordat we jaarlijks aan het Rijk over de voortgang rapporteren. Daarnaast richten we een kassiersfunctie in voor het doelmatig verdelen van de middelen over de regiopartners. Tot slot besteden we middelen op een manier die voldoet aan de interne audit- en controlregels van de regiopartners.

Per regiopartij invullen wat de bijdrage is. (Alleen naam + bijdrage noemen).

Gemeente Amsterdam: € 19.600.000,--

Gemeente Zaanstad: € 11.600.000,--

Gemeente Oostzaan: € 150.000,--

Provincie Noord-Holland: € 250.000,--

Gevraagde bijdrage Rijk invullen

Wat is de gevraagde financiële bijdrage vanuit het Rijk?

Bijdrage Rijk

€ 40.000.000,--

Totale voorgestelde Regio Deal

€ 80.000.000,--

Organisatie en samenwerking (5000)

Omschrijf hoe de organisatie van de Regio Deal wordt ingevuld in regionaal en Rijk-regio verband.

- Ga hierbij in op de sturing, monitoring en eindverantwoordelijkheid van de Regio Deal.
- Beschrijf de projectorganisatie die beschikbaar is voor realisatie.

Omschrijf hoe de regionale samenwerking wordt vormgegeven.

- Hoe zijn de genoemde partijen betrokken? Welke bijdrage leveren zij?
- Hoe zijn inwoners, bedrijven, regionale overheden, maatschappelijke organisaties en kennis- en culturele instellingen betrokken bij de voorbereiding van de aanvraag en hoe worden ze verder betrokken in de samenwerking?
- Benoem de wijze waarop Staten, Raden en algemene besturen van waterschappen (indien relevant) zijn betrokken.

Omschrijf de samenwerking met het Rijk.

- Ga hierbij in op welke samenwerking met het Rijk wordt gezocht. Voor welke onderdelen binnen de Regio Deal is niet-financiële ondersteuning, kennis en kunde van het Rijk of rijksdiensten nodig?

Projectorganisatie en sturing Regiodeal

Deze Regio Deal kent een passende, wendbare sturing en organisatie. Deze werkwijze is een aanscherping van de werkwijze van de Regio Deal ZaanIJ. Hij bestaat op hoofdlijnen uit onderstaande elementen, in de bijlage een nadere uitwerking:

- een bestuurlijke stuurgroep, bestaande uit bestuurders van iedere regiopartner, voorgezeten door Amsterdam;
- een ambtelijke stuurgroep. Deze bestaat uit een vertegenwoordiging van directeuren van de regiopartners, steeds één per partner;
- een Rijk-Regio overleg. Deze bestaat uit een vertegenwoordiging van directeuren van de regiopartners en de departementen die betrokken zijn bij deze Regio Deal, steeds een per organisatie;
- een ambtelijke afstemming tussen Rijk en Regio.

Iedere pijler kent een eigen werkgroep die maandelijks overlegt. De coördinator van de betreffende pijler zit deze voor. Aan de werkgroep nemen de projectleiders deel die de projecten uitvoeren binnen de pijler en de vertegenwoordigers van de organisaties (regiopartners en andere partners) die de resultaten van de projecten in ontvangst nemen. Deze werkwijze hanteren we ook in de lopende Regio Deal, deze is vastgelegd in een 'way of working' en bevalt goed.

Daarnaast kennen de partners hun eigen sturing. Zowel via de reguliere lijnorganisatie als via programma's als Aanpak Noord, Pact Poelenburg-Peldersveld/Zaandam Oost, Gebiedsprogramma Laag Holland en de activiteiten ten aanzien van groen- blauwe verbindingen die Oostzaan en het recreatieschap ontplooiën. Dit is leidend in het sturen van de activiteiten binnen de Regio Deal. Zo realiseren we ('strategic alignment').

Monitoring

Na het sluiten van de Regio Deal werken we een programmatische aanpak uit. We monitoren de output van de Regio Deal via voortgangsrapportages die we bespreken in de ambtelijke en bestuurlijke stuurgroep (output). We monitoren de ontwikkelingen van de brede welvaart via de indicatoren die we reeds tot onze beschikking hebben, zoals SES (outcome). Zie ook eerder in deze aanvraag. Daarnaast geldt voor AN dat – naar analogie van de MER – gewerkt wordt met een Bewonerseffectrapportage (BER).

Eindverantwoordelijkheid

De gemeente Amsterdam is de coördinator van deze Regio Deal. Zij draagt de eindverantwoordelijkheid voor de coördinatie en stuurt op integraliteit. Indien nodig vervult zij de kassiersfunctie. Eindverantwoordelijkheid voor de uit te voeren projecten berust bij de gemeenten op wiens grondgebied het (deel van) een project plaatsvindt.

Projectorganisatie

Voor de projectorganisatie stelt de regio de volgende capaciteit beschikbaar: een programmamanager voor de gehele Regio Deal (32 uur), een coördinator per pijler (16 uur). Waar nodig is secretariële ondersteuning beschikbaar voor het plannen van afspraken en verslaglegging. Waar nodig trekken we projectleiders aan voor projecten met een omvang die dat rechtvaardigen. Daarnaast is een projectmanagement officer (PMO) beschikbaar voor 16 uur per week. Hiernaast is natuurlijk capaciteit beschikbaar bij directeuren, lijnmanagers, gebiedsmanagers en wijkprofessionals om deel te nemen in projecten waar nodig. Zie ook de beschrijving van de sturing eerder. We gebruiken graag de ruimte die er in de Regio Deal is om proceskosten kunnen financieren (3%, we gebruiken dit niet als het niet nodig is). In de lopende Regio Deal maken we daar geen gebruik van, terwijl we wel geconfronteerd zijn met langdurige uitval op sleutelposities. Daardoor ontstond een structureel gebrek aan uitvoeringscapaciteit.

Betrokkenheid en bijdrage regionale partijen

De betrokkenheid en bijdrage van regionale partijen beschrijven we in de onderdelen 'partijen' en 'financiering'.

Vorbereiding

Deze aanvraag is voorbereid met de input die beschikbaar is van bewoners(organisaties). Bijvoorbeeld omdat deze beschikbaar is via de principenota's voor de zeven 'Ontwikkelbuurten' in AN, via Aanpak Noord en het Pact Poelenburg Peldersveld. Ook baseren we de aanvraag op de input die bewoners leverden voor het onderzoek naar de Lange Termijn Ontwerp Opgave in de huidige Regio Deal. Ook gebruiken we ervaringen van initiatiefnemers die activiteiten ontplooiën in het programma Groen en Sociaal van de lopende Regio Deal.

Betrekken raden en staten

De raden en staten worden geïnformeerd op het moment dat we geselecteerd worden.

Samenwerking met het Rijk

Op basis van o.a. de Regio Deal dag van 11 oktober 2022 verkennen we graag de mogelijkheid tot samenwerken op de volgende onderwerpen:

- Min SZW: bestaanszekerheid, duurzame inzetbaarheid
- Min VWS: Groene en Gezonde Leefomgeving, Groene Stad, Citydeal ruimte Voor Lopen
- Min OCW: Verlengde schooldag, werkagenda MBO (met name op het onderwerp kansengelijkheid)
- Min JenV: Ondermijning
- Min LNV: Opgaven in het landelijk gebied en Groen in en om de stad/Agenda Natuurinclusief

Structureel karakter

Omschrijf op welke manier de Regio Deal bijdraagt aan de structurele vergroting van de brede welvaart en hoe de betrokken partijen dit borgen na de bijdrage en inzet vanuit de Regio Envelop. Ga hierbij specifiek in op de samenwerking tussen de partijen en de wijze van financiering. (5000)

Bijdrage aan structurele vergroting brede welvaart

De beoogde regiopartners werken bestuurlijk al samen in het Bestuurlijk Overleg ZaanIJ. Daarnaast is er een lopende ambtelijke samenwerking in de Werkgroep ZaanIJ. Dit is geen onderdeel van de Regio Deal en ook na de Regio Deal zetten we deze samenwerking voort. De Regio Deal draagt bij de structurele vergroting van de brede welvaart, doordat we uitsluitend activiteiten uitvoeren die een 'duurzame eenmalige impuls' geven aan de brede welvaart. We financieren geen langlopende activiteiten die beter gebaat zijn met structurele financiering.

Een voorbeeld uit de lopende Regio Deal is het icoonproject rond de buurtkamer/kinderboerderij Diereneiland in Amsterdam. Met een bijdrage maken we het mogelijk dat de bestaande vrijwilligers en nieuwe initiatiefnemers met elkaar komen tot een passende programmering op het nieuwe Diereneiland. Deze investering versterkt de nieuwbouw van het paviljoen en de nieuwbouw die daar plaatsvindt. Hierdoor 'gaan de stenen leven' en zijn zij in staat om na het project zelfstandig langdurig activiteiten voor een brede doelgroep aan te bieden. Dit voorbeeld is kenmerkend voor onze werkwijze.

We streven er naar – waar passend – activiteiten in de regio in cofinanciering uit te voeren. Dat betekent dat de Regio Deal gewenste activiteiten of activiteiten waar behoefte aan is die ten goede komen van brede welvaart mogelijk maakt.

We financieren met de middelen uit de Regio-envelop geen exploitatiekosten als die gemaakt worden na het realiseren van een project. Als dat nodig is, dan nemen regiopartners of initiatiefnemers die kosten op zich.

Door samenwerking en betrokkenheid van de provincie en het Rijk leren we van elkaar.

Borging na Regio Envelop

De gemeenten op wiens grondgebied de activiteiten van een project plaatsvinden zijn eindverantwoordelijk voor het borgen van de resultaten. Dat doen we onder meer door in de werkgroepen van de pijlers lijnmanagers en professionals deel te laten nemen. Zo zijn zij van het begin betrokken bij de realisatie en oplevering van (resultaten van) activiteiten en beter in staat de resultaten in het voordeel van de bewoners te laten werken (adoptie door de organisatie / bewoners). Aanvullend: voor AN geldt dat we gebruik kunnen maken van de manieren waarop Aanpak Noord borging gaat organiseren. Voor ZO geldt dat borging plaatsvindt langs de lijnen van het Pact Poelenburg Peldersveld/Zaandam Oost en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

Samenwerking regiopartijen

Zie eerder bij 'sturing'. Eerder beschreven we de context van de 'reguliere' samenwerking die er in de regio reeds is. Deze werkt als een borg voor de resultaten van de Regio Deal. Op die overleggen is en wordt de Regio Deal reeds geagendeerd. Zie ook Pijler 5.

Financiering

Regiopartijen investeren op dit moment al in het aanpakken van de beschreven (en andere) opgaven. Deze investeringen brengen we als co-financiering in voor deze Regio Deal, omdat dat de geplande investeringen versterkt.

Betrokkenheid eerdere deals *

Omschrijf tot welke resultaten eerdere Regio Deals hebben geleid. Geef daarbij aan hoe geleerde lessen worden toegepast bij deze nieuwe aanvraag. (5000)

Hieronder inhoudelijke resultaten van de Regio Deal ZaanIJ, resultaten ten aanzien van (beter) samenwerken in de bijlage.

Pijler 1: Leefkwaliteit en Groen

We realiseerden met het programma Groen en Sociaal Circa 20 projecten die op kleine schaal en naar behoefte van de initiatiefnemer vergroening in wijken realiseert op een manier die bewoners met elkaar verbindt. Het gaat om onder andere groene schoolpleinen, programmering bij voorzieningen en gezond natuurwandelen. Dit leidt tot een groenere leefomgeving en grotere sociale cohesie. Dit werkt erg goed en willen uitbreiden. Door de bijdrage van de Regio Deal aan de Dam-tot-dam fietsverbinding werd het mogelijk deze te realiseren met een grotere kwaliteit van de openbare ruimte (meer natuurinclusief). Ook participeerden bewoners in het landschapsontwerp. Door de Regio Deal is het mogelijk de Lange Termijn Ontwerp Opgave (Hoe dragen fysieke ingrepen bij aan een grotere brede welvaart in deze regio?) nader te onderzoeken bij bewoners. Met een nieuwe Regio Deal willen we meer en op grotere schaal de fysieke ingrepen

die hieruit voortvloeien realiseren en aansluiten bij behoeften aan groen in de wijk en het verbeteren van groen-blauwe verbindingen.

Pijler 2: Ontplooiingskansen

We voerden we een campagne uit waardoor ouders eenduidige informatie krijgen over taalontwikkeling. Aan alle ouders van pasgeboren kinderen in Poelenburg / Peldersveld die een vroeg-voorschoolse indicatie (VVE) indicatie krijgen bieden we extra activiteiten aan. Dat doen we vanaf de geboorte en bieden we als een samenhangend traject aan. Naast de gebruikelijke interventies bieden we ook extra momenten en activiteiten aan. Bijvoorbeeld een extra consult bij 8 maanden, groepsactiviteiten met voorlichting en voorlezen thuis. Dit betreft een samenwerking tussen de JGZ, de VVE aanbieders, het Sociaal Wijkteam en De Bieb. Via verlengde leertijd bevinden zich kinderen langer in een pedagogisch stimulerende omgeving. Dat willen we uitbreiden met een nieuwe Regio Deal. Door Techgrounds maakten we mensen met interesse in de IT-sector een gratis opleiding beschikbaar.

Pijler 3: Sociale ontwrichting en Ondermijning

De inzet van een veiligheidsregisseur heeft ertoe geleid dat we beter inspelen op de zorgen van bewoners over veiligheid. Met het Team wijkgerichte overlast handelen we zichtbaar naar aanleiding van signalen. Met het Interventieteam werken we ook aan de aanpak van de onderliggende criminele fenomenen. Deze aanpak willen we uitbreiden naar heel ZO.

Speerpunt: Pijler gezondheid

De activiteiten in de pijler 'Leefkwaliteit en groen' hebben een indirect effect op de gezondheid van bewoners. Op basis van de ervaringen in deze pijler, de bevindingen in de Atlas van Afgehaakt Nederland en informatie uit onze monitors stellen we een pijler voor die zich richt op het bevorderen van gezondheid. Het feit dat er wijken zijn waar 50% of meer bewoners een leefstijl hebben die leidt tot overgewicht is veelzeggend.

Speerpunt: Pijler 'street level' samenwerken

In de gehele Regio Deal merkten we dat het professionals, (sociaal) ondernemers en (georganiseerde)bewoners tijd en capaciteit ontbeert om kennis uit te wisselen en samen te werken. Met deze nieuwe pijler willen we daar op inspelen, door activiteiten te organiseren die dit bevorderen. Zo leren we expliciet van elkaar.

Pijler 1: Leefkwaliteit en Groen

In deze pijler leerden we dat grote fysieke ingrepen die gemeentegrenzen overstijgen een lange doorlooptijd kennen. Met een nieuwe Regio Deal zullen we niet investeren in complexe projecten met lange doorlooptijd. Op dit moment leren we in deze pijler hoe fysieke ingrepen de brede welvaart van bewoners bevorderen. Daar bleek weinig over bekend en leidt tot nieuwe inzichten met nationale waarde.

Pijler 2: Ontplooiingskansen

Ook hier zagen we dat afhankelijkheid van fysieke projecten die complex zijn en een wijziging van een bestemmingsplan vraagt (Huis van de Wijk en Zaancampus), een langer dan verwachtte doorlooptijd kent. Met een nieuwe Regio Deal zullen we niet investeren in complexe projecten met lange doorlooptijd. Corona zette het onderwijsveld erg onder druk. Het lerarentekort gaf nog eens extra druk. Dat maakte dat we in samenwerking met schoolbesturen en OCW voor een andere invulling hebben gekozen. Flexibiliteit is cruciaal. Ook zien we dat – door capaciteitsgebrek – samenwerking over de grens van arbeidsmarktregio's door een Banenplan ZaanIJ meer tijd kost dan verwacht. We zullen in een nieuwe Regio Deal capaciteit inzetten en zoeken naar een passende manier van samenwerking.

Pijler 3: Ondernijning

Realiseren van interbestuurlijke samenwerking kent een lange aanlooptijd. Nu deze tot stand is gekomen, willen we daarop voortbouwen in een nieuwe Regio Deal. Bovendien hebben we meer zicht nodig op ondernijning in de regio. Omdat dat beeld er niet of beperkt is, is het lastig ondernijningsthema's te kiezen waarop samenwerking zichtbaar effect heeft voor bewoners.

Bijlagen

Selecteer een bijlage door op de onderstaande knop te klikken en kies het bestand dat u wilt toevoegen. U kunt dit per bestand herhalen.

Voorgestelde bijlagen:

- Bijlage 1 - Toelichting en verdieping
- Bijlage 2 - Voorstel Regio Deal ZaanIJ - steun Provincie Noord-Holland